

Як правильно ставити запитання дітям

Декілька рекомендацій батькам для покращення комунікативного зв'язку з власними дітьми



Коли дитина після уроків приходить додому, батьки зазвичай питають її: «Як справи у школі?». Іноді вони отримують розгорнуту відповідь, а іноді можуть почути лише коротке «відмінно», «добре» або просто якесь невиразне бурчання. Іноді навіть може здатися, що, щоб домогтись відповіді від мовчазної або сумної дитини, потрібні секретні методи дізнання, що застосовуються спецслужбами, але, насправді, скоріше за все, треба просто змінити формулювання запитання.

Навчання у школі й домашня робота

Замість того, щоби спитати: «Як навчання?» спитайте: «Що ви сьогодні вивчали на уроках?»

Це більш конкретне запитання, до того ж воно просте й невибагливе, і відповідь на нього може бути досить інформативною. Якщо ваша дитина безтурботно знизує плечима й бурмоче «Я не знаю», у такому випадку вам слід постаратись розібратися, чи дійсно вона не знає, що відбувалось на уроці (це буде цінна інформація) або просто не хоче про це розповідати.

Замість того, щоби спитати: «Ти зробив домашнє завдання?» спитайте: «Що сьогодні учитель задав з англійської мови?».

Стандартне запитання про домашнє завдання, яке батьки ставлять кожного дня, рідко буває ефективним, бо це, по суті, запитання, що вимагає тільки формальної відповіді «так» або «ні». Замість цього спочатку дізнайтеся про суть завдання й потім уже можете спитати, чи зробила його дитина.

Замість того, щоби спитати: «Чому в тебе все так погано з гуманітарними предметами?» спитайте: «Як ти думаєш, цього року гуманітарні предмети стали більш легкими чи дуже важкими? Чому?»

Спроба негайно знайти причину, через яку ваша дитина відстає в успішності, викличе в неї захисну реакцію. Постарайтесь уникати незручної тиші або пильно-суворого погляду у складних питаннях. Знання про те, більш легким став предмет чи дуже важким, допоможе вам визначитися з конкретною допомогою дитині в досягненні успіху.

Замість того, щоби спитати: «Яку книгу ти читаєш?» спитайте: «Розкажи мені про ту книгу, яку ти читаєш. Що цікавого в ній було до цього моменту?»

Коли дорослі між собою обговорюють прочитані книги, вони не обмежуються однією назвою, але в дітей зовсім інші правила гри. Проте, використовуючи невеликі зусилля, ви можете зблизитися з дитиною і дізнатися в неї, чи цікава історія (а, може, дуже нудна) описана у творі, а також оцінити при цьому навички розуміння нею прочитаного тексту.

Однокласники і вчителі

Замість того, щоби спитати: «Як пройшов твій день?» спитайте: «Яка в тебе сьогодні була найулюбленіша частина дня?»

Ви можете також спитати, чи було сьогодні щось смішне і веселе або чи зустрічалися їй складні завдання. Якщо ваші запитання не будуть містити конкретики, дитина може просто сказати «нормально» або «нічого» й тут же припинити розмову.

Замість того, щоби спитати: «Тебе хтось залякав?» спитайте: «Що ти сьогодні робив на перерві?»

Діти, скоріше за все, не зізнаються, що хтось налякав їх. Але, спитавши про перерву або обід, ви зможете отримати якийсь ключ до розгадки того, з ким проводить час ваша дитина і чи відбулись якісь зміни в її соціальному житті. Наприклад, якщо вона протягом тижня щодня розповідала, що гралася з Борею, а вже наступного тижня взагалі перестала згадувати його ім'я, то ймовірно, вам захочеться спитати, чи відбулась між ними якась сварка.

Замість того, щоби спитати: «У тебе хороший учитель?» спитайте: «Що тобі подобається (або не подобається) у вашому вчителі?»

Відносини вашої дитини з учителем дійсно можуть вплинути на весь навчальний рік, зробивши його прекрасним та успішним або, навпаки, деструктивно зіпсувавши його. Якщо у класі пануватиме постійна напруга, діти будуть відмовлятися відповідати на уроці або не захочуть виконувати домашнє завдання. А поставлене вами запитання допоможе розпізнати наявність яких-небудь проблем і в подальшому вирішити їх.

Тести й контрольна робота

Замість того, щоби спитати: «Ти готовий до завтрашньої контрольної роботи з математики?» спитайте: «Що ти зробив, щоби підготуватись до контрольної з математики?»

Процес навчання не завжди зрозумілий дитині, більшість дітей просто не знають, як його здійснювати. А сон на підручнику й запам'ятовування всього шляхом «осмосу» зазвичай не допомагають. Якщо дитина розповіла вам про свою неефективну тактику, ви можете підключитись і допомогти їй вирішити деякі завдання або роз'яснити якісь практичні нюанси.

Замість того, щоби спитати: «Чому ти так погано здав цей тест?» спитайте: «Що ми можемо з тобою зробити інакше, щоб наступного разу ти отримав більш високу оцінку?»

Більшість дітей хочуть бути успішними у школі, й, усвідомлюють вони це чи ні, але, отримавши погану оцінку, можуть відчути себе досить кепсько. Не дивлячись на те що вони здатні брати на себе більшу частину відповідальності за хороший результат, роблячи їх успіх командною заслугою, ви можете мотивувати їх старатися ще більше і покращити, таким чином, комунікацію з вами.

Замість того, щоби спитати: «Як ти сьогодні витримав цей тест?» спитайте: «Я раніше весь час перед важливими тестами з математики дуже нервував. Числа й зараз мене нервують. А як ти почувався сьогодні під час тесту?»

Іноді діти забувають, що дорослі теж колись були дітьми. Нагадайте своїй дитині, що й ви раніше були маленьким. Якщо з вами в дитинстві сталась якась кумедна історія, пов'язана із проходженням тесту, поділіться нею з дитиною. Зробіть це, ми ж усі родом з дитинства. Це допоможе їй відкритись вам і розповісти про свою внутрішню боротьбу.

Оскільки з часом ваша дитина стає старше, ви можете відчути, що розкрити їй стає все важче й важче, та й «секретна комбінація» весь час змінюється. Але ви продовжуйте проявляти увагу до того, що відбувається в її житті, ставлячи конкретніші й більш відкриті запитання та слухаючи її відповіді. Якщо ви будете знати, з ким грає ваша дитина і хто на цьому тижні її «заклятий ворог», то ви отримаєте довгостроковий батьківський кредит довіри на багато років уперед. І пам'ятайте, що навіть якщо ваша дитина не особливо говірка, вона, як і раніше хоче, знати і сподіватися, що ви її чуєте.